

NL

NL

NL

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 6.1.2011
COM(2010) 809 definitief

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD

Beoordeling van de maatregelen die

Malta

heeft getroffen in reactie op de aanbeveling van de Raad van 16 februari 2010 om het buitensporige overheidstekort te verhelpen

SEC(2010) 1630 definitief

1. BUITENSPORIGTEKORTPROCEDURE EN RECENTSTE AANBEVELINGEN

Het effect dat in 2008 van de economische neergang en van een aantal discretionaire uitgavenverhogingen uitging, heeft ertoe geleid dat het overheidstekort in Malta is opgelopen van 2,3% van het bbp in 2007 tot 4,8% in 2008 en 3,8% in 2009. Tegen deze achtergrond heeft de Raad op 7 juli 2009 besloten dat er in Malta een buitensporig tekort bestond en overeenkomstig artikel 104, lid 7, van het Verdrag tot oprichting van de EG aanbevelingen tot het land gericht om uiterlijk in 2010 een einde aan deze situatie te maken¹. In zijn aanbevelingen heeft de Raad 7 januari 2010 vastgesteld als uiterste datum waarop doeltreffende actie moest zijn ondernomen.

Op 16 februari 2010 heeft de Raad geconcludeerd dat effectief gevolg was gegeven aan de bovenbedoelde aanbevelingen, maar tevens werd Malta geacht te zijn getroffen door onverwachte ongunstige economische gebeurtenissen met een ernstige negatieve weerslag op de openbare financiën. Dientengevolge heeft de Raad overeenkomstig artikel 3, lid 5, van Verordening (EG) nr. 1467/97 aanbevolen dat de termijn waarover de Maltese autoriteiten beschikten om aan het buitensporige tekort een einde te maken, met een jaar werd verlengd, namelijk tot 2011.

De Raad heeft de Maltese autoriteiten meer in het bijzonder het volgende aanbevolen: a) de in de begroting vastgelegde tekortdoelstelling voor 2010 realiseren, indien nodig door aanvullende consolidatiemaatregelen te nemen, en in 2011 een budgettaire inspanning ter grootte van $\frac{3}{4}$ procentpunt van het bbp leveren. Dit zou er ook toe moeten bijdragen dat de bruto schuldquote van de overheid weer een neerwaarts traject volgt dat dankzij het herstellen van een adequaat primair overschot de referentiewaarde van 60% van het bbp in een bevredigend tempo benadert; en b) de maatregelen specificeren die vereist zijn om het buitensporige tekort tegen 2011 te corrigeren als het conjunctuurklimaat dit mogelijk maakt, en het tekort sneller terugdringen indien de economische of budgettaire omstandigheden gunstiger uitvallen dan thans wordt verwacht. Voorts werd de Maltese autoriteiten verzocht naast de begrotingsinspanning andere gelegenheden, met inbegrip van verbeterde economische omstandigheden, te baat te nemen om de verlaging van de bruto schuldquote in de richting van de referentiewaarde van 60% van het bbp te versnellen. Om de risico's voor de aanpassing te beperken, werd hun aanbevolen het bindende karakter van hun budgettaire middellangetermijnkader te versterken en ervoor te zorgen dat het hele jaar door beter op de uitvoering van de begroting wordt toegezien.

De Raad stelde 16 augustus 2010 vast als uiterste datum waarop de Maltese regering doeltreffende actie moest ondernemen om de tekortdoelstelling voor 2010 te realiseren, en om invulling te geven aan de maatregelen die vereist zijn om de correctie van het buitensporige tekort naderbij te brengen.

Ten slotte heeft de Raad de Maltese autoriteiten ook verzocht hervormingen ten uitvoer te leggen die aan de kwaliteit van de overheidsfinanciën ten goede komen. Die hervormingen dienen er met name op gericht te zijn de efficiëntie van de overheidsuitgaven te verhogen, vooral in de gezondheidszorg en het onderwijs.

¹ Alle BTP-documenten voor Malta zijn te vinden op de volgende website:
http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/malta_en.htm.

De Commissie heeft de getroffen maatregelen beoordeeld nadat de regering op 25 oktober de begroting voor 2011 had goedgekeurd. Zij is daarbij uitgegaan van de najaarsprognoses 2010 van de diensten van de Commissie, waarin de begrotingsmaatregelen reeds in aanmerking waren genomen.

2. BEOORDELING VAN DE DOELTREFFENDHEID VAN DE ONDERNOMEN ACTIE

Volgens de autoriteiten zou de tekortquote een geringe stijging te zien geven van 3,8% van het bbp in 2009 tot 3,9% van het bbp in 2010, hetgeen strookt met de doelstelling die is vastgesteld in de begroting voor 2010, die aan de aanbeveling van de Raad ten grondslag ligt. Deze voorspelling moet worden gezien tegen de achtergrond van een hogere reële bbp-groei dan waarop werd gerekend in de najaarsprognoses 2009 van de diensten van de Commissie, waarop de aanbevelingen van de Raad van 16 februari 2010 zijn gebaseerd. Bovendien wordt daarbij rekening gehouden met zowel eenmalige tekortverminderende maatregelen in de vorm van een fiscale amnestie (0,2% van het bbp) en de verkoop van scheepswerfuitrusting (0,3% van het bbp), als met overschrijdingen bij de lopende primaire uitgaven en een tegenvaller bij de lopende belastingontvangsten in vergelijking met de plannen die in de begroting voor 2010 waren opgenomen. In de najaarsprognoses 2010 van de diensten van de Commissie wordt voor 2010 met 4,2% een hogere tekortquote voorspeld, vooral als gevolg van groter dan verwachte tegenvallers bij de belastinginning dan die waarmee de autoriteiten reeds hebben gerekend. In de najaarsprognoses 2010 wordt gewezen op een verslechtering van het structurele saldo met ongeveer 1% van het bbp in 2010.

Volgens de Commissie is er derhalve sprake van een afwijking van de aanbeveling van de Raad om de in de begroting 2010 vastgelegde tekortdoelstelling van 3,9% van het bbp voor 2010 te realiseren. Bovendien heeft er geen snellere tekortreductie plaatsgevonden, ondanks het feit dat de economische omstandigheden gunstiger zijn uitgevallen dan werd aangenomen toen de Raad haar aanbevelingen uitbracht.

Voor 2011 mikken de autoriteiten op een tekortquote van 2,8%, die zij willen verwezenlijken zowel door hogere belastingontvangsten wegens het aan de gang zijnde economische herstel, als door ontvangstenverhogende maatregelen, de geplande uitfasering van de meeste in 2010 ingevoerde stimuleringsmaatregelen en efficiëntere bestedingen. Verwacht wordt evenwel dat de in de begroting geplande uitgavenbezuinigingen ten dele zullen worden geneutraliseerd door een aantal uitgavenverhogende maatregelen. In de najaarsprognoses 2010 van de diensten van de Commissie wordt voor 2011 met 3% van het bbp een iets hoger tekort voorspeld, dat vooral te verklaren valt door het hoger dan verwachte tekort voor 2010. Bij de voor 2011 voorspelde tekortreductie ter grootte van 1,2 procentpunten van het bbp op jaarbasis is uitgegaan van de veronderstelling dat de begroting voor 2011 strikt zou worden uitgevoerd. Dat gold ook voor de geplande efficiëntieverbeteringen, die geacht werden de groei van de lopende primaire uitgaven te temperen. Volgens de prognoses van de diensten van de Commissie zou het structurele saldo in 2011 met 1¼% van het bbp verbeteren.

Tegen deze achtergrond concludeert de Commissie dat Malta een begrotingsinspanning ter grootte van ¾ procentpunt van het bbp heeft geleverd en doeltreffende actie heeft ondernomen om uiterlijk in 2011 aan de thans bestaande buitensporigtekortsituatie een einde te maken.

De Maltese autoriteiten gaan ervan uit dat de overheidsschuld zal toenemen van 68,6% in 2009 tot 69% in 2010. Deze ontwikkeling is vooral toe te schrijven aan een schuldverhogende

stock-flow adjustment, die ten dele verband houdt met de aan Griekenland verleende financiële steun. Voor 2011 voorspellen de autoriteiten een lichte daling van de schuldquote tot 68,7% dankzij de verwezenlijking van een gering primair overschot en een dynamische nominale bbp-groei die ruimschoots opweegt tegen de verwachte schuldverhogende stock-flow adjustment die vooral met de aan Griekenland verleende financiële steun samenhangt. In de najaarsprognoses 2010 gaan de Commissiediensten ervan uit dat de bruto schuldquote van Malta in 2011 tot 70,8% zal stijgen, mede als gevolg van de inaanmerkingneming van de financiële behoeften die voortvloeien uit de na de presentatie van de begroting 2011 goedgekeurde lening voor de redding van Air Malta.

In het licht van de prognoses van de diensten van de Commissie wordt niet verwacht dat Malta er binnen de prognosehorizon in zal slagen de bruto schuldquote van de overheid weer een neerwaarts traject te doen volgen.

Ten slotte is er geen vooruitgang gemeld op het gebied van de budgettaire governance, al is er een aantal initiatieven genomen om tot efficiëntere bestedingen te komen en worden er plannen besproken om het pensioenstelsel verder te hervormen.

3. CONCLUSIES

Afgaande op de momenteel beschikbare informatie lijkt Malta maatregelen te hebben genomen waarmee voldoende vooruitgang werd geboekt in de richting van de correctie van het buitensporige tekort binnen de termijnen die de Raad heeft vastgesteld. Malta heeft meer in het bijzonder maatregelen getroffen om het buitensporige tekort uiterlijk in 2011 te corrigeren en tegelijkertijd in 2011 een adequate begrotingsinspanning te leveren, hetgeen in overeenstemming is met de aanbevelingen van de Raad.

De in de begroting 2010 vastgelegde tekortdoelstelling van 3,9% van het bbp voor 2010 wordt echter wellicht niet gehaald, ondanks het feit dat de economische vooruitzichten voor Malta gunstiger zijn dan waarmee in de aanbevelingen van de Commissie was gerekend. De aan de verwezenlijking van de tekortdoelstelling voor 2011 verbonden risico's houden vooral verband met de terugbetaling van de lening voor de redding van Air Malta en het voor binnenkort verwachte herstructureringsplan. Voorts kunnen de loonkosten in de overheidssector negatief worden beïnvloed door een nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst die in januari 2011 in werking treedt, maar waarvan nog geen nadere bijzonderheden bekend zijn. Gezien de bovenbeschreven risico's moeten de Maltese autoriteiten de begrotingsontwikkelingen op de voet volgen en klaar staan om corrigerende maatregelen te nemen als een of meer van deze risico's zich voordoen.

Bovendien is de Commissie van oordeel dat Malta overeenkomstig de aanbevelingen en verzoeken van de Raad meer werk moet maken van de versterking van het bindende karakter van zijn begrotingskader voor de middellange termijn, alsook van de invoering van maatregelen die erop gericht zijn de langetermijnhoudbaarheid van de overheidsfinanciën van Malta te waarborgen.

In het licht van de bovenstaande evaluatie acht de Commissie het momenteel niet noodzakelijk dat verdere stappen in de buitensporigtekortprocedure ten aanzien van Malta worden ondernomen. De Commissie zal de begrotingsontwikkelingen in Malta van nabij blijven volgen overeenkomstig het Verdrag en het SGP.

Tabel: Vergelijking van de belangrijkste macro-economische en budgettaire prognoses

		2008	2009	2010	2011	2012
Reëel bbp (verandering in %)	COM	2,6	-2,1	3,1	2,0	2,2
	MT	2,6	-2,1	3,4	3,0	2,9
	SP	2,1	-2,0	1,1	2,3	2,9
Output gap (% van het potentiële bbp)	COM	0,6	-2,6	-0,8	-0,2	0,5
	MT	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
	SP	1,2	-1,5	-1,6	-0,4	1,4
Overheidssaldo (% van het bbp)	COM	-4,8	-3,8	-4,2	-3,0	-3,3
	MT	-4,8	-3,8	-3,9	-2,8	-2,1
	SP	-4,7	-3,8	-3,9	-2,9	-2,8
Primair saldo (% van het bbp)	COM	-1,5	-0,6	-1,1	0,2	-0,2
	MT	-1,5	-0,6	-0,8	0,3	0,9
	SP	-1,4	-0,5	-0,6	0,3	0,4
Conjunctuur- gezuiverd saldo (% van het bbp)	COM	-5,0	-2,9	-3,9	-2,9	-3,5
	MT	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
	SP	-5,1	-3,2	-3,4	-2,8	-3,3
Structureel saldo (% van het bbp)	COM	-5,3	-3,5	-4,5	-3,3	-3,5
	MT	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
	SP	-5,4	-3,3	-3,6	-2,9	-3,3
Bruto overheidsschuld (% van het bbp)	COM	63,1	68,6	70,4	70,8	70,9
	MT	63,1	68,8	69,1	68,8	67,8
	SP	63,6	66,8	68,6	68,0	67,3

Bronnen: COM – najaarsprognoses 2010 van de diensten van de Commissie; MT - begroting van Malta voor 2011; SP - stabiliteitsprogramma februari 2010.